

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ KRAJINA - o vztahu člověka ke krajině, k přírodnímu a kulturnímu bohatství

17. dubna 2009 20:00 hod. Divadlo Husa na provázku

hosté: Maxim Velčovský

moderátoři: Barbara Vrbová a Tomáš Mozga

Kde domov můj aneb Potřebujeme moře?

Gabriela Boková - studentka Masarykovy univerzity - Mediální studia a žurnalistika, Sociální politika a sociální práce

Sklenky pro hosty a všemožné odborné publikace o dnešním diskutovaném tématu, české krajině, jsou už připravené na stole. Místa v sále Divadla Husa na provázku, včetně těch na zemi - takzvaných míst na polštářek, se velmi rychle plní. Po chvíli zde není k hnutí. „Ježíš, jak já se tam dostanu,“ zoufá si pravděpodobně zvukař, který stojí přesně na opačném konci nevelkého sálu, než by chtěl. Program má však zpoždění, a tak se i on stihne usadit na svou židli.

Místo hostů tří je tu však pouze jeden. Hrdinou večera se stává Maxim Velčovský, jeden z nejlepších současných designérů v České republice. Nám, laikům a obyčejným lidem, spíše známý jako ten kluk s afrem z reklamy jistého mobilního operátora a sloganem „nevaž se, odvaž se“. Původní hosté se bohužel nemohli dostavit. Václav Cílek, geolog a spisovatel, je na konferenci a architekt a herec David Vávra odletěl do Dublinu na vernisáž.

Organizátoři však nelenili a našli náhradu v podobě kulturologa Petra Mikšíčka a botanika Jiřího Sádla. „Ani ti však dnes nedorazí, překvapila je česká krajina – uvízli na D1,“ vysvětluje moderátor večera Tomáš Mozga. Aby v čele stolu nebylo tolika prázdných míst a diskuze byla o něco pestřejší, pomáhá s moderováním i producentka divadla Bára Vrbová. Diváci jsou v očekávání, jak se večer s tak skromným počtem hostů povede. Co k tématu české krajiny může říct designér?

Po úvodním představení Velčovského se Mozga konečně dostává k tématu samotné diskuze. „Jak vás inspirovala česká krajina k vašemu dílu?“ ptá se. „V rámci své diplomové práce jsem vytvořil dózu ve tvaru České republiky,“ vypráví s úsměvem Velčovský. „A ten tvar vás fascinuje?“ pokračuje Mozga. „Ten tvar je originální v tom, že je konkrétní pro Čecha a abstraktní pro cizince,“ vysvětluje Velčovský pointu celé vázy. „Na rozdíl od cizinců si totiž Češi začnou okamžitě ukazovat, kde se narodili, kde jejich babička a potom si do toho dají buráky, nebo upečou bábovku,“ doplňuje Velčovský svou myšlenku a pokračuje otázkou kvalitních českých suvenýrů. Již v tomto okamžiku diváci začínají tušit, že kvůli nedostatku hostů dnes nepůjde pouze o téma české krajiny, ale především o téma designu.

„Před sto sedmdesáti pěti lety vznikl text této písně,“ navazuje Mozga na dnešní téma a cituje českou hymnu. Pravděpodobně však nedával v hodinách hudební výchovy pozor, a tak pro jistotu nahlíží do připraveného textu. Následná formulace otázky související s českou hymnou je však poněkud krkolomná. Na to, zda souzní onen text s Velčovského vázou či zda váza vyjadřuje text, odpovídá designér neurčitě: „Nic takového bych neřekl.“ A rozesmává publikum svým komickým výrazem a ironicky vážným tónem hlasu. Rozhodně to není naposledy. „Ale když si někdo u té vázy hymnu zaspívá, tak je to pro mě velmi bizarní chvilka,“ uculuje se Velčovský. „Je text pana Tyla aktuální i dnes, nebo by potřeboval nějakou změnu?“ chytá Mozga opět svou moderátorskou nit. Podle Velčovského je aktuálnější a aktuálnější.

„Když se vracím z ciziny, tak se sám sebe často ptám: kde domov můj,“ dostává se po několika vypravěčských odbočkách dnešní host k odpovědi.

„Dostali jsme se do situace, kdy všechny otázky, které jsme měli rozdělené mezi odborníky na českou krajinu, spadly na vás,“ vstupuje do diskuze Vrbová. Někteří diváci její slova doplňují chápavým pokyvováním hlavy a soucitným pohledem na Maxima Velčovského. Také ten lituje nepřítomnosti hostů. I on se jich chtěl totiž zeptat, jestli oni sami cítí, zda Čechům chybí moře. „Podle mě je pohled na hladinu, nekonečno, procítění té masy, možné smrti a zároveň života strašně důležité a to nám všem chybí,“ odpovídá vzápětí Velčovský sám sobě. Češi jsou pro něj statkáři, zahrádkáři, stavitelé hradů a zámků. „Nejsme Američané, kteří vnímají domov úplně jinak,“ popisuje českou povahu. „My máme svoje statky a zahrádky, kde se se sousedem přetlačujeme o milimetry a o větve, které rostou přes plot - a to mi přijde takové čecháčkovství,“ dodává. Podle něj nemáme nadhled a naše soužití by tak kolikrát mohlo být lepší, než se zdá.

Chtít po designérovi, aby celou hodinu, a navíc sám, mluvil o české krajině, nelze. Proto není divu, že debata klouže spíše k tématu designu samotného či komerci a kutilství, a večer vyznívá bez pointy. Nikoli však bez zajímavých myšlenek, vtípu či diváckého zaujetí. Publikum odchází obohaceno nejen o názory, ale i o znalosti. Na to, že design začíná dudlίκem a končí urnou, jistě dlouho nezapomenou.